

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Basset Fauve de Bretagne

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Generelt	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling	4
Overordnet mål for rasen	5
Rasens populasjon	6
Populasjonsstørrelse	6
Gjennomsnittlig kullstørrelse	7
Innavlsgrad	8
Bruk av avlsdyr	9
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	9
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	10
Prioritering og strategi for å nå målene	10
Helse	11
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	11
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	11
Forekomst av reproduksjonsproblemer	11
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	11
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Mentalitet og bruksegenskaper	12
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	12-13
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	14
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	14
Prioritering og strategi for å nå målene	14
Atferd	15
Atferdsproblemer	15
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	15
Prioritering og strategi for å nå målene	15
Eksteriør	16
Eksteriørbedømmelser	16
Overdrevne eksteriørtrekk	16
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	16
Prioritering og strategi for å nå målene	16

Oppsummering	17
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål	17
Plan for videre arbeid i klubben	17

Norsk Basset klubb

Innledning

Formål med RAS: Enhver oppdretters intensjon må være avl av friske og sunne hunder med rasetypisk mentalitet og eksteriør. Hvordan skal dette sikres? Hvordan kan vi definere hva som er målet med rasen, hva som skal prioriteres og veien til et vellykket avlsprogram? Hvordan kan vi sikre at kunnskapen når alle som er involvert i oppdrett av rasen vår? Disse spørsmålene danner grunnlaget for utformingen av dette dokumentet. NKK sine etiske regler for hundeoppdrett overlater ansvaret i stor grad til oppdretteren, og tar naturligvis ikke hensyn til spesifikke utfordringer i vår rase.

NKK sin avlspolitikk: «NKKs formålsparagraf (§1-2) lyder: NKK har til formål å ivareta hundens og hundeholdets interesser i Norge, samt å bidra til å fremme positive aktiviteter med hund og utviklingen av den enkelte hunderase. NKK skal også arbeide for etisk og praktisk riktig behandling av hunder, og for at avl av hunder skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard og rasenes sunnhet».

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Bakgrunn:

Den opprinnelige Fauve de Bretagne er en veldig gammel rase fra Frankrike. Den ble brukt som jakthund allerede rundt 1400-tallet i Frankrike. Provinsen Bretagne i nordvestre Frankrike er det geografiske opphavet for den strihårede Fauve som utvikledes til den mer langbente Griffon Fauve de Bretagne og den mer «kortbente» Basset Fauve de Bretagne som i sine rasenavn har pelsfargen angitt (fauve). Navnet basset betyr «lav hund» på Fransk og derfor er betydningen av ordet «Basset» i rasens navn, at det handler om en lavbent hund. Rasen er fremavlet i sitt opphavsland Frankrike til å være jakthund og anvendes som drivende hund.

Rett etter 1. verdenskrig utvikledes den første offisielle rasestandarden som ble utgitt 21. juni 1926. En av initiativtagerne var en bretonsk oppdretter ved navn Tretuel. Den Franske Fauveklubben representerer Basset Fauve og Griffon Fauve

Basset Fauve de Bretagne i Norge:

Første BFDB i Norge ble importert i fra Sverige i 1993. I årene etter ble det importert et par hunder fra Danmark, og deretter noen hunder fra Frankrike. De siste årene har importerte hunder hovedsakelig kommet fra Sverige og Frankrike.

Basset Fauve de Bretagne som jakthund:

I hovedsak jaktes det hare, rev, rådyr og hjort med BFDB i Norge. Det forekommer mer sjeldent at det jaktes andre viltslag. Enkelte hunder driver også elg og villsvin (Elg er overhode ikke ønskelig)

I opphavslandet Frankrike og dets naboland brukes også BFDB som drivende hund, men da oftest i mindre pack (koppel med 2-10 hunder). Jakt med enkelt drivende hund forekommer, men da mer sjeldent. De viltslag som jaktes med BFDB i Frankrike er i hovedsak de samme som i Norge, men i tillegg kanin og villsvin.

Våre hunder i Norge skal jage enkeltvis, og ved jakt være så selvstendige at de har motivasjonen og viljen til å forlate sin fører, for å jakte selvstendig. Den ensomme hunden skal søke opp viltet og løse, følge dette og holde det i bevegelse til jegerne eller jegerne kan med veiledning av losen søke seg frem til der viltet er. Gjennom denne form for jakt kreves det en litt lengre los enn med andre jakt former. Samtidig kreves det en spornøye hund som ikke avskjærer viltet, men med et rolig tempo holder drevdyret trygt på egen mark og ikke jager dette på langtur eller tilbake til boet sitt.

Overordnet mål for rasen

Formål med RAS og bruksmåte

De rase-spesifikke avl strategier (RAS) er handlingsplaner for oppdrett av Basset Fauve de Bretagne i Norge. De beskriver både problemene og de sterke sidene som finnes i rasen, og de holder avl anbefalinger som utgjør den konkrete tingen som skal gjøres for å nå avlsmålene og opprettholde en positiv utvikling av rasen i Norge.

NKK arbeider med spesielle klubber og raseklubber for å utvikle strategier for rasen

Målet er at hundene oppdrettet av Norske oppdrettere knyttet til NKK og / eller medlemsorganisasjonene skal være sunne og funksjonelle i alle aspekter. Arbeid med RAS er basert på null statusbeskrivelse og problemene som er tilstede i rasen i dag. Betrakning er gitt til hundens helse, mentalitet, eksteriør og jaktkvaliteten. Strategien beskriver også hvilken mål, hvordan nå disse og når.

Både hundeeiere og oppdrettere bør starte på avlsstrategien som gjelder for rasen. RAS for BFDB, utgjør handlingsplanen som styre, med avlskomité og andre arbeidsgrupper, støttet av veiledning og stimulering av oppdrettere og hundeeiere, slik at de kan ta del i ansvaret for utvikling av rasen. RAS hjelper også oppdrettere direkte i sitt avl arbeid, mot en Felles forfølgelse av en sunn og jaktfunksjonell basset fauve

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Fordi det ikke finnes noe register i NKK over hunder som har gått bort, er det umulig å finne nøyaktig antall BFDB i Norge. Det må da bli en antagelse når vi ser på alder, fødsler, død og eksport, samtidig som vi også importerer hunder. Tar vi med 2017, så ligger antallet antagelig på rundt 420 individer i Norge.

Gjennomsnittet på fødte valper pr år de siste 5 årene er 42 stk.

Går man 10 år tilbake, er snittet 43 valper pr år.

I tabellen under, kan man se tallene år for år.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

	Import	Kull	Mødre	Fedre	Antall valper	GJ. Snitt kull strl.
1996	5	1	1	1		
1997	0	1	1	1	6	6
1998	1	1	1	1	6	6
1999	1	2	2	2	17	8,5
2000	3	2	2	2	7	3,5
2001	4	2	2	2	11	5,5
2002	1	3	3	3	14	4,66666667
2003	1	8	8	7	45	5,625
2004	1	6	6	5	27	4,5
2005	5	4	4	3	16	4
2006	5	5	5	5	28	5,6
2007	10	5	5	5	26	5,2
2008	8	6	5	4	34	6,8
2009	7	10	10	8	61	6,1
2010	8	7	7	7	36	5,14285714
2011	5	3	3	2	14	4,66666667
2012	4	9	9	8	50	5,55555556
2013	6	9	9	7	50	5,55555556
2014	8	7	7	7	29	4,14285714
2015	7	10	10	10	58	5,8
2016	3	7	7	7	44	6,28571429
2017	3	7	7	5	28	4
	96	115	114	102	607	5,27826087

Dette gir et snitt på 5,27 valper pr. kull

(Kilde NKK Dogweb og Nbak`s årbøker)

Innavlsgrad

Høyeste innavlsgraden fra 2003-2007 ligger på 3,906 %

Høyeste innavlsgraden fra 2008-2012 ligger på 6,445 %

Høyeste innavlsgraden fra 2013-2017 ligger på 5,029 %

Gjennomsnittet av alle kull 2003-2012 ligger på 0,666 %

Gjennomsnittet av alle kull 2008-2012 ligger på 0,620 %

Gjennomsnittet av alle kull 2013-2017 ligger på 0,958 %

Så lenge dette fortsetter, finnes det ingen grunn til foreløpig bekymring i forhold til innavles graden Dette kan man se på om 5 år, da RAS skal inn til revidering, det skal samtidig nevnes at en viss form for linjeavl bør forekomme for å få frem de hundene vi ønsker.

Matador avl

Rasen har til tider dessverre vært utsatt for en del matador avl og avl grensen på 5 % har vært oversteget en del ganger. Dette har i en periode rettet seg opp, men nå ser vi igjen en tendens til det samme. Vi har 4 foreldre dyr som har oversteget 5 % grensen. Og går dessverre igjen i veldig mange stamtavler hos sine barnebarn.

Vi er dessverre ikke de eneste som har opplevet denne tendensen. Også vårt naboland Sverige har sett dette i sitt arbeid. Men bassetklubben vil nå sette større fokus på denne type avl. For å rette opp dette i fremtiden.

Hanner og Tisper brukt i avl

I tabellen over vedr kull er det satt inn kolonne med antall tisper og antall hanner brukt per år. Her er det ganske jevnt fordelt med unntak av noen få svingninger.

Totalt er 114 tisper bruk på 115 kull og 102 han hunder.

Import

Total sett er det importert 96 fauver til Norge i hele perioden 1996-2017

Da hovedsakelig, Frankrike, Danmark, Holland og Sverige

Dette gir et gjennomsnitt på ca. 3,84 valper hvert eneste år. Og en del nytt blod er tatt inn, men dessverre i helt. Da import også har i stor utstrekning vært avkom til foreldre dyr allerede boende i Norge.

Men de senere årene har importen vært generelt helt nye blodslinjer.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Det er hentet avlsmateriale fra forskjellige land rundt om, men de senere år ligger Sverige og Frankrike på toppen. Det har også kommet hunder fra Danmark, England og Holland.

Svenskene har også vært flinke med å importere, og et godt samarbeid der vil være viktig fremover, samtidig bør vi selv være bevisste på å importere avlsmateriale som kan tilføre våre blodslinjer noe. Da tall materiale om egenskaper som bør tilføres, kan man bare sette fokus på jevnhet og likhet med rasestandard.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

*Å Minimere matador avl, sette fokus på mangfoldet som er tilgjengelig. Anbefale utavl på tvers av landegrenser, sette begrensinger på 3 kull pr tisper og han hund, om jaktpremiering og eksteriør bedømming begge i kombinasjon er over middels bra (det vil si 1. premie jakt og 1 premie med CK eksteriør bedømming), kan man og bør man kunne innvilge en 4 parring. Første del innen 2019.

*Fortsatt ha fokus på NKK's innavlsgrad og holde denne stabil og etter etiske regelverk. Fortsetter frem til 2023. Klubben skal være til hjelp og støtte til sine oppdretter slik at de kan selv gjøre de riktige valgene i henhold til avl.

*Fortsatt å oppfordre til import. Langvarig mål over 5 år. Hvor de som ønsker kan søke hjelp og informasjon vedr kjøp av hunder fra andre land i Europa og eller Verden

*Fortsatt fokus på helse og mentalitet slik at dette ikke endrer seg. Gjennomføre en helse undersøkelse på rasen innen 2020

Prioritering og strategi for å nå målene

Norsk Bassetklubb vil over tid kunne hjelpe til med lover og regler ved innførsel av hund, samtidig som NBaK vil vurdere nedfrysing av genmateriale for senere bruk.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Da det ikke er gjennomført noen helseundersøkelse på rasen siden 1997 har man lite kjennskap til hva som faktisk forekommer av helse utfordringer på rasen i sin helhet. Tar man utgangspunktet i undersøkelser fra våre naboland kan man sånn noen lunde trekke et er likhetstegn men vår egen populasjon.

Rasen lever forholdsvis lenge om den ikke utsettes for skade eller sykdom, rundt 13,5 år

Har i en viss utstrekning ikke mange helsemessige utfordringer. Og kan betraktes som en ganske helsemessig frisk rase.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Dette er helsemessige utfordringer som har dukket opp Epilepsi, allergi, Gastritt, Lungeødem, hjertefeil og hypotyreose

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det vites lite om dette, men det forekommer på enkelte individer

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Bedrive avl på hunder som er frie for kjente og /eller mistenkte arvelige sykdommer.

En helseundersøkelse ser ut som løsning slik at man kan finne ut hvor utbredt disse utfordringene er i Norge. Slik at eventuelle straks tiltak kan bli satt i gang.

Prioritering og strategi for å nå målene

NBaK vil over tid få laget et helseskjema som vil være tilgjengelig på hjemmesiden der folk kan rapportere inn ulike defekter/sykdommer.

Og kontinuerlig oppdatere informasjon om rasen velbefinnende tilgjengelig på hjemmesiden og i Bassetposen

Norsk Bassetklubb ønsker også at diverse helse utfordringer vedr rasen skal innrapporteres til klubben. Har oppdrettere episoder/hendelser/sykdomsforløp ønsker NBaK at denne informasjonen skal rapporteres til raserådet, slik at man kan holde statistikk på rasens helse og velfungerende helhet.

(Kilde SKK & Svensk basset klubb)

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

I Norge avles rasen hovedsakelig for å brukes på jakt. BFDB er en allsidig jakthund, den jager hjort, rådyr, rev, hare og er i tillegg en pålitelig og god sporhund.

Søket skal være målbevisst og energisk. Metode og passe vidde er viktigere enn hastighet. Hunden skal være i god kontakt med fører. Hunden skal arbeide effektivt, metodisk og utholdende på fot. Hunden skal drive (jage) utholdende, flytende og jevnt i god kontakt med drevdyret. Hunden skal drive med passe fart. Den skal være spornøye og ha få overløpstap

Hunden skal vise utholdenhet og ringe metodisk ved arbeide på tap. Målet skal være klangfullt og godt hørbart. Jeger skal, veiledet av halsingen, kunne følge drevets gang. Losen skal være rolig og med normal tetthet og nyansert etter avstanden til drevdyret. Støting på fot eller tap skal lett skjernes fra losen. Under søket skal hunden ha jevnlig kontakt med fører. Ved avsluttet drev eller hvis den legger av tapet, skal den selv oppsøke fører. Normalt skal hunden la seg innkalle når den har kontakt med fører. Hunden skal arbeide med lyst og energi.

ÅR	Antall prøvde individer	Totalt antall drevprøver	0 premie	3. premie	2. premie	1. premie
2012	15	29	3	3	2	21
2011	14	29	8	5	4	12
2010	9	13	3	3	1	6
2009	8	13	1	2	1	9
2008	4	5	1	1	1	2
2007	4	7	1	1	2	3
2006	5	10	4	1	1	4
2005	5	10	3	0	0	7
2004	8	12	3	0	2	7
2003	6	11	5	1	1	4
2002	5	7	2	0	0	5
2001	5	5	2	0	1	2
2000	1	1	0	0	0	1

Oppsummert:

152 drevprøvestarter fra 2000 til 2012.

1.premie: 83

2.premie: 16

3.premie: 17

116 starter er blitt premiert med minst 3. premie. Dvs. at 76,3 prosent at startede hunder har gått til premiering.

(Kilde NKK Dogweb og Nbak`s årbøker)

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

For å finne frem til dette har vi valgt, å gå for en gjennomgang av gitte egenskaps poeng på rasen når de har stilt på Drevprøve.

Premie setting på dagens drevprøver er som regel et resultat av drevtid. Men drevtiden kan også ha en miljøpåvirkning. Vær, vind og viltilgang på prøvemarken kan avgjøre om hundens drevtid er til en 1 premie eller til 0 premie. Men om hunden under prøven har loset tilstrekkelig lenge for at dommeren kan kunne bedømme momentene 2 -7 i henhold til prøvereglementet for basset raser, så er denne lesningen interessant å se på.

I dagens prøvereglement står det at alle momenter kan /får bedømmes om hunden har loset i mer enn 15 min. Det vil si at 15 min er altså terskelverdien for at hunden skal kunne måles i alle egenskapsmålene.

Det vil si at ifølge statistikken nevnt over er 76,3 prosent av de startende i perioden 2000-2012 godt innenfor målingen og rasen har eksepsjonelle jaktenskaper.

Dog ser man en ny trend i tiden at eiere ønsker hunder som loser over 90 min, Lengre lostid enn 60-90 min er ikke ønskelig fra et raseforvaltningsperspektiv, både på grunnlag av rasens opprinnelse og på grunn av samfunnets krav for effektive jaktdager og viltrike marker i store deler av landet. Man ønsker en hund som loser i 60 min og deretter søker opp sin fører/eier. (Så sant ikke drevdyret går turer sakte som det heter) men et moment som samarbeid med fører og kunne avblåse hunden i los bør vektlegges, slik at man ikke forfølger den trend med at mange av hundene ser ut til å «henge på for lenge».

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Det er resultater fra drevprøver som kan fortelle om hvor god hunden er, og det er et ønske at hunder som brukes i avl, kan vise til bruksresultater. Og bør prøves flere ganger.

Gjennom avkom som prøves får man en konklusjon på at avlsverdien står til etterretning.

Da antall hunder på prøve øker i samsvar med økningen av antall valper ser man at dette er et godt virkemiddel for å utforske egenskapene på jakt.

De Basset fauve som hittil har vært på prøve er konklusjonen at jakt egenskapene er gode, men man bør være oppmerksom på i fremtiden er Los målet, bevare klangen og tonen. Og at en del individer jager litt for hardt.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å nå målene er det viktig å få hundene med på drevprøver, da dette er det eneste verktøyet vi har for å kunne måle hundens egenskaper.

Atferd

Atferdsproblemer

Rasen har ikke de største utfordringer vedr atferds problemer, men noe har dukket opp og dette bør adresseres.

Mye av dette gjelder miljøtrening, hvor noen hunder er observert at de trekker seg for dommeren i utstillings øyemed

I tillegg er det kommet informasjon om en del han hund aggresjon. Blant annet er det flere som er blitt kastret av medisinske årsaker som aggresjon mot andre han hunder, ukonsentrerte individer, spisevegring ved løpetid Dette er en lite ønskelig utvikling.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Her håper vi at helse undersøkelsen på rasen vil kunne gi oss et bedre verktøy og muligheter til å se hvor stort dette problemet er i hele rasen. Ikke bare enkelt rapporter fra noen.

Ved hjelp av både prøve resultater og utstillings kritikker kan man holde et våkent øye med den generelle mentale velbefinnende på rasen over lang sikt.

Eksteriør

Utstilling er i dag eneste målbare og sikreste måte kvalitetssikrer ekstriøret på rasen, dette for å måle oppdretteres resultat for å bestrebe seg til optimal avl i henhold til rasestandard gitt til oss gjennom FCI fra rasens hjemland.

Generelt har vi en lang vei å gå for å bestrebe oss til en litt mer rasestandard type i størrelse. Og oppdrettere har en stor jobb foran seg ekstriørmessig. Det er store variasjoner i type, størrelse og pelskvalitet. Selv om dette gjenspeiler at vi har stor genvariasjon med mange forskjellige individer ønsker vi å holde oss innenfor rasestandard. Lav, liten, moderat kompakt og ikke for lang.

Variasjonen utarter seg fra stort og tungt, til langbent luftig, med stor grad av knapphet i vinkler både foran og bak, Snipete snuteparti, mindre bra fronter og pels kvalitet er en gjenganger i tilbakemeldinger fra dommerne. Det finnes ekstriørmessig flotte eksemplarer men dessverre ikke stort mangfold.

Det er veldig mange som befinner seg i øver mål for rasen 38 cm og oppover. Og individer over 40 cm er å finne i bestanden.

Dessverre er det veldig lav andel av bestanden som er på utstilling og den store helheten om hvordan rasen har det generelt ekstriørmessig er vanskelig å måle.

Overdrevne eksteriørtrekk

Rasen har generelt ingen overdreven ekstriørtrekk. Fransk beinstilling er tillat men ikke overdrevet.

Til venstre en korrekt front med rette ben, til høyre en front med svake mellomhender og utover tær (fransk beinstilling) dette er ikke særlig hensiktsmessig i forhold til slitasjeskader og holdbarhet ved jakt.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Norsk bassetklubb vil fremme ønske om stangmåling av alle individer på utstilling slik at vi får et total bilde om hvor rasen ligger i dag.

I tillegg fremme overfor våre oppdretter at utstilling også er et godt verktøy i avls arbeidet.

Vi skal fortsatt sette opp ringtrening og utstillingskurs på vårparten slik at vi innretter oss etter jaktseasonen.

Veilede og hjelpe

Prioritering og strategi for å nå målene

Det er viktig at NBAK oppfordrer og stimulerer eiere til å ta med hunden på utstilling. Her hviler også et ansvar på oppdretterne med å oppfordre og gjerne ta med seg valpekjøpere på utstilling.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

BFDBs moderne historie er kort, det er derfor særdeles viktig at hver enkelt oppdretter og avlshanneier er bevisst sitt ansvar for rasens fremtid. Rasens genetiske variasjon må beholdes og utvides, samtidig som man er tro mot rasens opprinnelige funksjon og standarden. Det stilles store krav til allmenn kunnskap om avl, og tilgang til informasjon om både sin egen avlstispe og tiltenkt avlshann. Vi håper at alle som ønsker å avle på sin BFDB i tillegg til sine egne avlsmål vil legge seg tett opp mot de mål og strategier slik RAS beskriver det i dette dokumentet. En tispe må ikke avles på for å ha det bra!

Plan for videre arbeid i klubben

For å kunne annonsere planlagte kull/parringer og fødte kull på NBAK sin hjemmeside, skal det ha vært kontakt, dialog og eventuelt en anbefaling av parring med til enhver tid sittende raseråd.

Klubben vil prioritere arbeide med å få hunder på jaktprøver og utstillinger i fremtiden, samtidig som helse hele tiden vil stå i fokus. Få frem mer typelike hunder ved å kurse de som sitter i raserådet til enhver tid i avl og avlspolitikk. Samtidig holde en god kontakt med oppdrettere av rasen, som vet best om egne hunder og valper.

Norsk bassetklubb vil fremme ønske om stangmåling av alle individer på utstilling slik at vi får et total bilde om hvor rasen ligger i dag.

I tillegg fremme overfor våre oppdretter at utstilling også er et godt verktøy i avls arbeidet.

Vi skal fortsatt sette opp ringtrening og utstillingskurs på vårparten slik at vi innretter oss etter jaktseasonen.

Veilede og hjelpe

For NBAK

Ann Kristin Bratsberg Rygge (raseråd for BFDB)

Wenche Skogli (Leder NBAK)